

Corelatii BET - DJIA

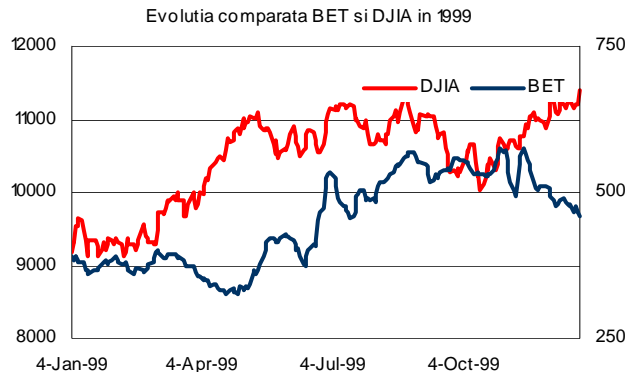
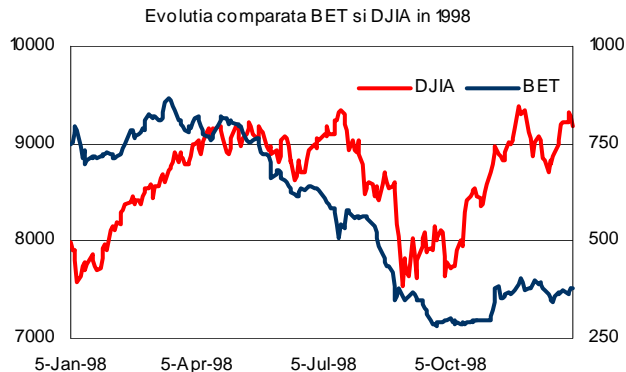
Se discuta de mult timp de corelatia dintre piata de capital din Romania si pietele de capital dezvoltate. Din acest motiv m-am gandit sa studiez acest fenomen din punct de vedere statistic.

Astfel, am calculat coeficientul de corelatie dintre indicele romanesc BET si indicele american DJIA (Dow Jones Industrial Average) pentru fiecare an al perioadei 1998 – 2007. Coeficientul de corelatie arata cat de puternica este legatura intre doua serii de date. Valorile acestuia se situeaza intre -1 si +1: un coeficient apropiat de +1 arata o legatura stransa directa, adica ambele serii evolueaza in acelasi mod (cand una creste, creste si cealalta, si invers); un coeficient de -1 arata o legatura stransa inversa, adica in timp ce una din serii creste, cealalta scade, si invers; un coeficient apropiat de zero arata ca cele doua serii nu sunt corelate.

Rezultatele analizei de corelatie intre BET si DJIA sunt prezentate mai jos:

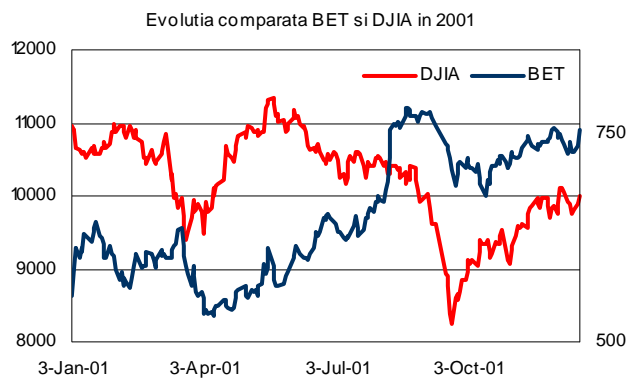
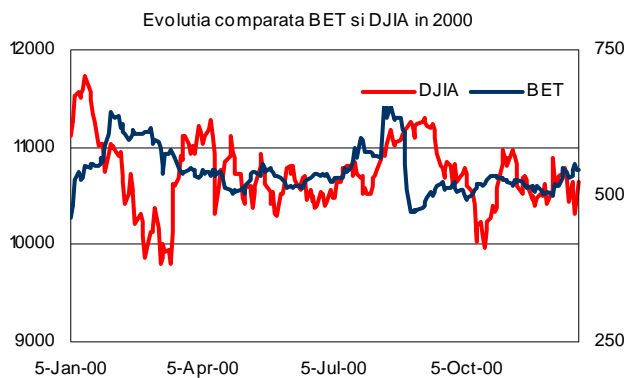
An	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Coeficient de corelatie	0,20	0,52	-0,09	-0,56	-0,82	0,85	-0,11	0,46	0,50	0,69

Sa analizam putin datele de mai sus. In 1998 corelatia celor doua piete a fost destul de slaba. Actiunile romanesti se aflau in plina tendinta descendenta, in timp ce cele americane incheiau anul cu o crestere de 15%. Anul 1999 aduce o corelatie puternica, insa accidentala: ambele piete cresc moderat, insa cresterea BVB reprezinta o usoara revenire dupa scaderile din 1997-1998, in timp ce cea a actiunilor americane reprezinta o continuare a unei tendinte de crestere mai lungi:

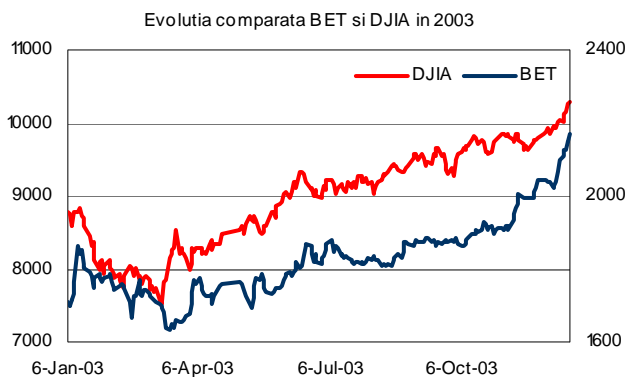
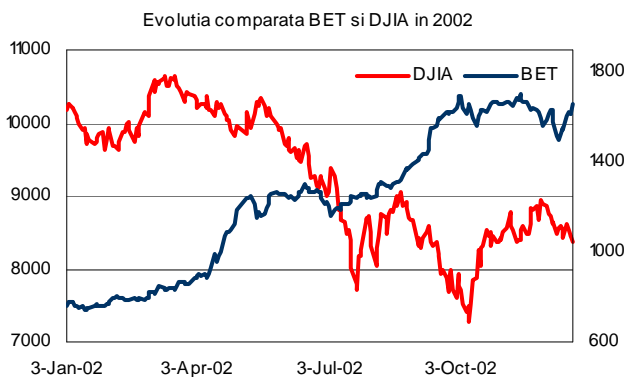
Anul 2000 aduce un prim coeficient de corelatie negativ. In acest an ambele piete evolueaza oscilant, insa actiunile romanesti reusesc o performanta pozitiva in timp ce piata americana incheie anul in scadere.

In 2001 tendinta se accentueaza, iar evolutia contrara a celor doua piete este si mai puternica; coeficientul de corelatie de -0,56 arata evolutii divergente clare: actiunile americane scad consistent in plina criza *dot-com*, in timp ce actiunile romanesti isi incep cresterea continua ce va dura patru ani fara intreruperi semnificative:

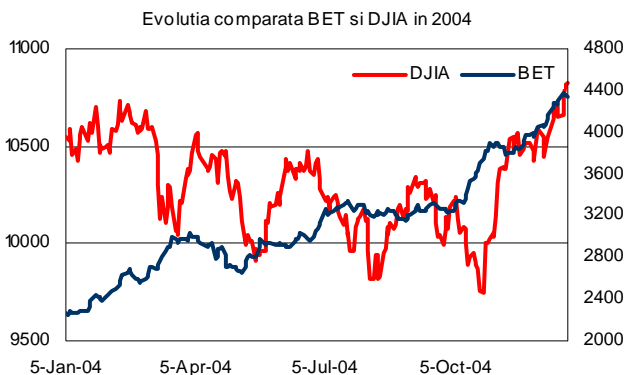

Acelasi model se continua in 2002. Un coeficient de corelatie de $-0,82$ arata o evolutie divergenta extrem de puternica; practic, pe parcursul anului, actiunile romanesti au crescut in continuu in timp ce cele din SUA au scazut in continuu.

Anul 2003 aduce o inversare a corelatiei, aceasta ramanand foarte puternica dar fiind pozitiva (coeficient de corelatie: $0,85$); aceasta corelatie puternica este insa accidentala. Actiunile de pe ambele piete cresc, dar nu datorita unor tendinte pe termen lung similare: piata americana incepe sa isi revina dupa o scadere prelungita, in timp ce BVB continua tendinta ascendenta a ultimilor ani:

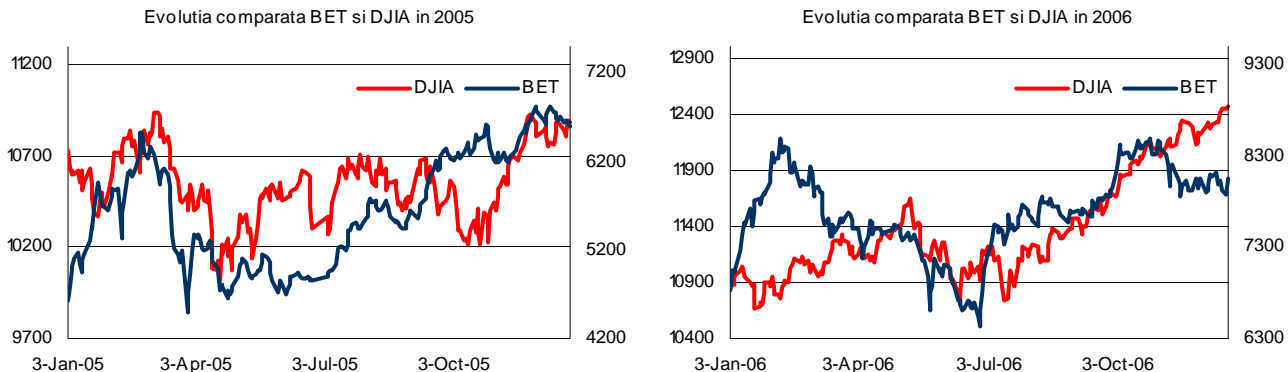

In 2004, insa, lucrurile revin la "normal": coeficientul de corelatie de $-0,11$ arata ca piata americana inca nu si-a revenit din scadere, continuand tendinta descendenta in cea mai mare parte a anului, in timp ce actiunile romanesti cresc sustinut, fara legatura cu cele din SUA:

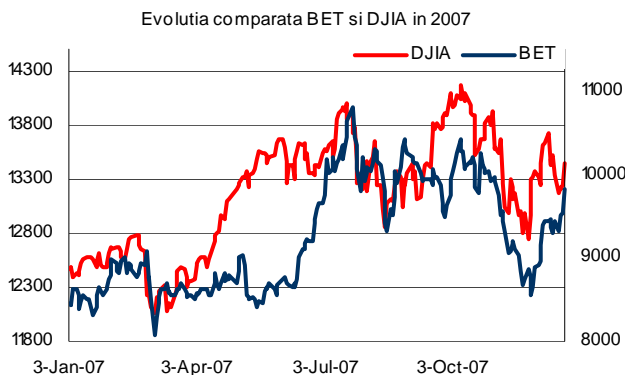

Anul 2004 marcheaza sfarsitul evolutiei actiunilor romanesti fara legatura cu pietele dezvoltate. Pe intreaga perioada 1998-2004 coeficientul de corelatie dintre cele doua pieti analizate este de -0,04, ceea ce arata practic o corelatie inexistentă între acestea.

Situatia se schimba in mod dramatic incepand cu 2005:

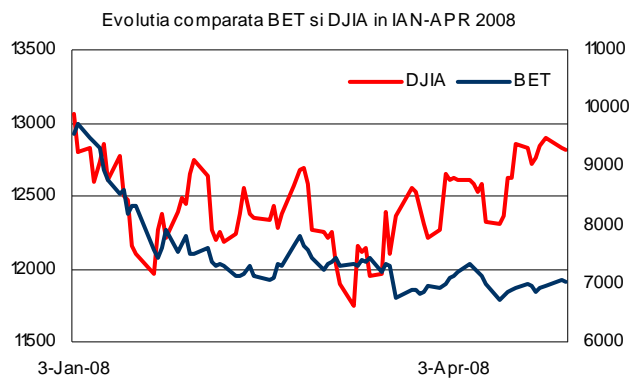

Astfel, in 2005 coeficientul de corelatie între piata americana si cea romaneasca este 0,46, aratand o legatura destul de stransa. Aceasta se poate observa pe graficul de mai sus: desi ambii indici au inregistrat oscilatii puternice, evolutia a fost similara. Aceasta situatie nu a fost accidentala: in 2006 coeficientul a crescut la 0,50; evolutia similara a celor doua pieti este si mai clara pe grafic. Tendinta se continua si in 2007, cand indicele de corelatie a fost 0,69:

Coeficientul de corelatie dintre cele doua pieti pe toata perioada 2005-2007 este nu mai puțin de +0,91 – o valoare foarte ridicata ce arata o legatura foarte stransa. In opinia mea, incepand cu aceasta perioada piata de capital locala s-a aliniat la tendintele pietelor globale, principala motivatie fiind comportamentul investitorilor straini profesionisti, ce abordeaza investitiile dupa strategii globale (o alta motivatie este cresterea profesionalismului investitorilor locali, ce iau in calcul din ce in ce mai mult evolutiile globale).

Ce se intampla in 2008? In perioada ianuarie – aprilie coeficientul de corelatie este de numai 0,25:

Pe grafic se observa clar o evolutie destul de similara in primele doua luni ale anului, urmata de una divergenta in lunile urmatoare. Corelatia intre doua serii de date, insa, se analizeaza pe perioade mai lungi de timp pentru o relevanta mai mare.

Intrucat perioada 2005-2007 ne-a demonstrat o corelatie ridicata intre piata romaneasca si cele dezvoltate, acest lucru ma face sa cred ca o asemenea corelatie se va mentine pe termen lung, iar recenta divergenta intre pietele se va incheia. Desigur, raman o serie de intrebari deschise: cat de repede se va intampla acest lucru si care va fi modalitatea: prin scaderea pietelor straine sau cresterea celei romanesti. Vom afla raspunsurile in timp.

Razvan Pasol